

Jeg var på ophold på det Danske Institut i Herefondos-bygningen i september måned 2020.

Formålet med opholdet var i første omgang at se nærmere på den arkæologiske udgravning og resterne af Demeters tempel i Eleusis, der ligger en time udenfor Athen. Jeg har tidligere beskæftiget mig med Demeter-kulten i min bog *Sæson* (2019), og gør det også i min igangværende roman, *Ingen rejser bort*.

Her søger jeg at forene mytologi med vores samtids tænkning indenfor miljø, etik og teknologi. Det er med andre ord en science fiction-roman. Romanens jeg-fortæller er Dødsrigets dronning, Sabine, en variant af gudinden Persefone, der regerer sammen med sin mand Pluto. Der er dog en flytning under opsejling, hvori Dødsriget skal fusioneres med en menneskedrevet organisation, Cyklus, som lynkomposterer menneske-lig til muldjord, og på den måde er en kombineret begravelsesplads og økologisk landbrug. En anden hovedperson er Jill, en lidt genert gartner på Cyklus' hovedafdeling i Maribo på Lolland. Jill er født direkte ud af jorden som et uventet biprodukt af menneskekomposteringen, og bor i en campingvogn på Cyklus' grund. Sammen med to andre jordfødte gartnere, Ulrikke og Rahim, bliver Jill udstationeret i Athen, for at hjælpe til i den arkæologiske udgravning i nabobyen Eleusis, hvor det nye, fusionerede Dødsrige skal ligge. Det var en stor oplevelse at lære udgravningen at kende, ikke bare de græske, men også de romerske og byzantiske elementer, som findes der.

Idét mine tre hovedpersoner bliver udstationeret i Athen, var det meget givtigt og inspirerende for mig at kunne bevæge mig rundt i byen og undersøge den på deres vegne. Det er meget vigtigt for mig at romanen trods sine science fiction-præmisser også overholder en realisme overfor de steder, den udspiller sig, og jeg har oplevet, at byen i den grad har "svaret tilbage" på mine overvejelser om den.

Det var altså først og fremmest en tur, der gik med at samle indtryk, snarere end at få skrevet noget færdigt, og jeg har nu brugt de efterfølgende måneder på at omsætte de indtryk til tekst.

Jeg føler mig utroligt heldig og taknemmelig over at det lykkedes at komme afsted på opholdet, da der var indført rejserestriktioner pga COVID-19 få måneder før og umiddelbart efter min hjemkomst til Danmark. Endvidere var stort set alle byens museer og andre seværdigheder åbne, udstyrede med relevante hygieniske foranstaltninger, og stort set affolkede for almindelig turisme, så det var meget nemt, sikkert og behageligt at bevæge sig rundt.

Mit værelse på Herefondos udgjorde en god og tryk base at trække mig tilbage til efter lange dage med mange oplevelser.

Her følger et uddrag fra *Ingen rejser bort*, som foregår i Athen:

*

Sabine har bestilt værelset til dem, og efterladt et ringbind med instrukser og en flaske desinfektion med eukalyptusduft. Sabine tror vist, at Jill, Ulrikke og Rahim har brug for en uddannelse. Hun skriver side op og side ned med templer og tidslinjer over hvem der har haft kontrol over byen hvornår. De skal til Eleusis, har Sabine sagt. De skal undersøge, om Eleusis skal være et nyt dødsrige. Ikke flere ritualer, ikke flere offergaver, men et hovedkvarter. Et moderskib. Hvor Sabine selv befinder sig, ved de ikke. Men Jill har en fornemmelse af hendes tilstedeværelse, når hun hører cikaderne. Hvordan kan deres lyd være så høj, når man ikke kan se dem? Hun går så tæt på træerne, som hun tør. Cikaderne virker som en mekanik, ligesom udluftningen og vandvarmeren og aircondition-anlægget.

De er alle tre hypnotiserede, næsten euforiske på det Byzantiske Museum for kristen kunst. De har vandret gennem nationalhaven det meste af dagen, de har set indtil flere små fulde af skildpadder, næsten som fluer på et lig var skilpadderne overalt i vandet og på bredden, de lignede en Plage, en langsom, lavmælt en. Nu kommer de ind i det kølige mørke, hvor ganske få personer afbilledes igen og igen. Jesus og Jomfru Maria er tættere på hinanden end de er vant til, hun holder hans ansigt op til sit som Jill selv ville gøre, hvis hun havde et barn. Mange af ikonerne er dækket af en tynd overflade af sølvfarvet metal, måske sølv.

En aften er Jill alene i anarkistkvarteret Exarcheia. Hun lægger mærke til, at gaderne begynder at hælde opad, og hun følger den hældning. Lejlighedserskomplekserne ligger på terrasser, der er fulde af træer og graffiti. Nu forstår hun, at hun er nået til Lycabettus-bjerget. Da hun først er kommet ind på en bjergsti, kan hun høre munkesang. Hun løber opad efter lyden, opstemt og utålmodig, finder til sidst kirken, hvor en koncert er i gang. Nogle munke synger, andre munke videofilmer de syngende. Inde i kirken møder hun to unge munke, der stiller sig tæt op ad hende for at fortælle om deres kirke, om Fader Dimitris mirakler. De viser hende en buket krykker i et hjørne med små sedler på, med hilsner fra de helbredte, der nu ikke længer skal bruge dem. Jill er ikke så imponeret over miraklerne som over rummet i sig selv, klippen, der udgør bagvæggen i kirken, de bumsede munke, der ikke kan holde op med at fortælle, der stiller sig alt for tæt på hende, stik imod pandemirestriktionerne.

[..]

I Athen har de Sabines penge. Hun har givet dem et VISA kort hver med deres navn på. De har aldrig haft så nogen kort før, men det er nemt at vænne sig til, for det meste kan man bare holde kortet henover maskinen, så har man betalt. Sabine har sagt, at de ikke kan tjekke deres kontoudtog i hæveautomaterne, for der er ikke som sådan en konto. Det er mere som et adgangskort, som dem de har til hovedbygningerne i Maribo. En chip der betyder betal.

De sidder på en tagterrasse i Monostriarki og spiser græsk salat. Jill elsker den måde en fetablok bare bliver lagt ovenpå grøntsagerne, som et låg. I Athen er de begyndt at spise mindst én gang om dagen, for hyggens skyld. Ulrikke vil gerne snakke med Sabine. Hun forstår ikke rigtigt hvad der foregår. Hvad er næste skridt? Jill vil helst ikke snakke med Sabine, leder ikke efter nogen udvikling i det her. Hun sidder og kigger ud over tagene og tænker på alle dem, der bor under dem. Byen bliver ved og ved uden om sin antikke kerne, hvide huse så langt øjet rækker. Tænk, hvis de altid skulle bo her, de tre. I den alt for varme by med den dueblå væg. Tænk hvis dette var slutningen på en film.

Imens de ventede på bussen til stranden forleden, så de en mand med en alvorlig hudsygdom. Først troede Jill slet ikke, at det var et menneske, men et træ, der stod midt i mellem de ventende

ved stoppestedet. Men han bevægede sig, han var iklædt mennesketøj. Hans hud var som en meget kraftig bark, der voksede nogle noprede, nærmest rektangulære vækster overalt på den. Han havde solbriller, hat og ansigtsmaske på, så en del af hans ansigt var skjult, men de synlige dele af kinderne var det samme. En meget kraftig, ujævn bark. Hun tænkte på om han, når han gik rundt hjemme hos sig selv, indimellem glemte, hvad han var dækket af. Kom han så i tanke om det, når han rakte ud efter en kaffekop og så sin egen hånd, eller drak han overhovedet kaffe, eller kom han ikke en gang i tanke om dét der. Og havde huden været sådan siden han var lille. Eller havde han altid været denne størrelse, og var i familie med Jill. Han steg på en anden bus, og hun kunne ikke se på ham længere. Hun vil gerne tænke på ham med en ømhed, men det er som om han skælder hende ud i hendes tanker, han vil ikke have den, hvad skal han med den.

Jill, Rahim og Ulrikke lå på liggestolene på stranden og spiste udskåret frugt, aldrig havde de ligget sådan før, de svømmede i havet og blev mørkere af havet, ikke af solen, de måtte ligge forsigtigt og tørre, så de ikke mistede deres form. Jill syntes, de tre var de smukkeste på stranden, og meldte sig frivilligt til at hente mere frugt og drinks oppe i baren, så hun kunne gå næsten nøgen forbi alle de andre strandgæster og lade dem se sig.

– Jill, siger Ulrikke på tagterrassen, gider du at fokusere. Jeg er ved at skrive en mail på vegne af os alle tre.

Jill siger ja! Meget pludseligt, som om hun lige er vågnet.

Rahim ser lidt forvirret ud, som om han er usikker på, om han bør være fornærmet over ikke at være blevet opfordret til at fokusere. Det bliver Ulrikke der formulerer og sender mailen fra sin telefon (også udleveret af Sabine). Hun er irriteret, men nu har hun ordnet det, og ved godt, at der ikke er mere at gøre i mellemtiden. Jill tager billeder af restaurantens papirmenukort, der er illustreret med søuhyrer, og opfordrer sine gæster til at tænke økologisk og kun tage en menu per bord. Sabine skriver straks tilbage, at de kan møde hende på værelset klokken 23.

Rahim foreslår, at de skal tage op i den nordlige del af byen. Han har fået kontakt med en professor på kunstakademiet, som også har et galleri. Der er fernisering om nogle timer, de kan gå lidt rundt først. Han påtager sig navigationsansvaret, Ulrikke betaler kontaktløst.

Da de går nordpå, ændrer sig stemningen på gaden sig hurtigt. Pludselig står de på en plads, der er ildevarslende, fordi den er dejlig og omgivet af træer, men helt tom her midt på eftermiddagen. Der sidder nogle rastløse mænd i små spredte grupper, de kigger vagtsomt op på de tre venner. Ulrikke finder en kanyle på jorden, midt på pladsen, hvor der skulle have løbet nogle børn og spille bold. Rahim kigger kun på kortet, det er som om, telefonen er en pilekvist. De fortsætter op ad en

gade, og en mand på scooter stopper op. Han henvender sig direkte til Rahim, der er dybt begravet i telefonen,

– Hey mister, hey.

–You should get the ladies out of this neighborhood.

–It's not safe.

– I see everything that goes on around here

siger manden, og peger på sine øjne. Det er højlys dag, men det gør kun det hele mere ildevarslende, Ulrikke vil finde metroen, Jill vil tage en taxa. Rahim siger, galleriet er på vejen til metroen. Det er som om, det blæser op, her går da mange mennesker rundt på gaden, deres tørklæder blæser troskyldigt i vinden, tænker Jill, hvad er det, som er farligt?

De småløber hen til galleriet nu, som Rahim siger er lige fremme, Jill falder i et hul i vejen, hun falder fladt ned, og slår hul på det andet knæ, og sin albue, Ulrikke og Rahim løber hen til hende og vil samle hende op, og hun er både flov og lidt glad, som om der er slået hul på det farlige, hvem vil overfalde en blødende person?

De går til fernisering, Jill stadig blødende sit lyse blod fra knæ og albue, hun har duppet sig med papirmenuen fra restauranten, her står der unge, venlige mennesker i stramt vintage-sportstøj, de smiler og krammer hinanden, det er fredag og de er kommet for at se en udstilling som deres lærer har kurateret, tre værker om pandemien, her er pludselig trygt.

De tager deres ansigtsmasker på for at komme ind, Rahims med sommerfugle, Jills med en søhest og Ulrikkes helt sort. Kuratoren har joggingtøj på, han byder dem velkommen, begynder at fortælle om kunstnere han kender i København, og Rahim, der aldrig før har været udenfor Lolland, er helt cool, nikker og siger ting som:

–The concept of the anthropocene is so outdated at this point, thank God.

Den første skærm er brændende orange. De bliver stående i et helt minut og kigger på den, forventer ikke andet end denne tv-sol. Så er der som om, der bliver prikket små huller indefra og igennem lærredet. Det orange bliver slattent som en badebold, trækker sig sammen, glider væk og afslører et byzantisk ikon. Jomfru Maria holder barnet ganske tæt ind til ansigtet, snuser glædesstrålende. Så begynder barnet at kravle rundt på Maria, og Maria siger med klar stemme:

– A donor child is always a wanted child

–Life is so expensive! siger barnet.

– Not when you have insurance, siger Maria.